

СЛОВОВІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРМІНІВ ФІЗІОТЕРАПІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Марія Телеки

*кандидат філологічних наук, доцент,
Буковинський державний медичний університет
ORCID ID 0000-0003-4161-4386
maria.teleki@bsmu.edu.ua*

Валентина Синиця

*кандидат філологічних наук, доцент,
Буковинський державний медичний університет
ORCID ID 0000-0002-4132-7494
Scopus Author ID 57203509258
synycja.valentyana@bsmu.edu.ua*

Ключові слова: словотвірний потенціал, термінотворення, фізіотерапія, фізична реабілітація.

У статті розглянуто термінологію мікросистеми фізіотерапії, яка вживається латинською та англійською мовами. З'ясовано поняття “фізична реабілітація”, “фізична терапія”, “фізіотерапія”. Схарактеризовані словотвірний та етимологічний потенціал термінів фізіотерапії як складової фізичної реабілітації. Встановлено, що за своїм складом терміносистема фізіотерапії нерівнозначна й представлена дериватами, словотвірні процеси яких ґрунтуються на різних способах творення термінів. Продуктивний спосіб – основоскладання, який уможливило концентрацію інформації про неоднакові властивості позначуваного об'єкта. Найбільшу групу становлять двокомпонентні термінологічні одиниці, твірною основою яких є грецький іменник “θεραπεία”. Відтворюючи родові поняття, іменник класифікує терміни зі значенням “лікування”: *pelotherapy*, англ. *pelotherapy* – лікування грязьовими обгортаннями й аплікаціями. Мотивувальну ознаку у композитних термінах висвітлюють основи слів греко-латинського походження. Друга група за чисельністю – багаточленні конструкції, що описово висвітлюють використання природних і фізичних чинників лікування. Прикметники/дієприкметники в атрибутивних терміносполученнях відображають специфічні властивості факторів дії на організм людини: *radiatio infrarubra*, англ. *infrared radiation* – інфрачервоне випромінювання. У багаточленних термінах, компонентами яких є іменники, стрижневий термін є носієм поняттєвого змісту терміна. Іменники у непрямих відмінках, що поєднуються з головним, конкретизують або уточнюють поняття. Англійській фізіотерапевтичній термінології притаманні аббревіатури й акроніми. Це пов'язано з прагненням максимально стисло економними засобами передати потрібну фахову інформацію.

WORD-FORMING POTENTIAL OF PHYSIOTHERAPY TERMS AS A COMPONENT OF PHYSICAL REHABILITATION

Mariia Teleky

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Bukovinian State Medical University*

Valentyna Synytsia

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Bukovinian State Medical University*

Key words: *word-forming potential, term formation, physiotherapy, physical rehabilitation.*

The article examines the terminology of the microsystem of physiotherapy, which is used in Latin and English. The concepts of “physical rehabilitation”, “physical therapy”, “physiotherapy” were clarified. The word-forming and etymological potential of the terms of physiotherapy as a component of physical rehabilitation are characterized. It has been established that the composition of the terminological system of physiotherapy is irregular and is represented by derivatives, the word-forming processes of which are based on different ways of creating terms. A productive method is a basic composition that enables the concentration of information about the different properties of the designated object. The largest group consists of two-component terminological units, the creative basis of which is the Greek noun “θεραπεία”. Reproducing the generic concept, the noun classifies terms with the meaning of “treatment”: pelotherapia, English: pelotherapy – treatment with mud wraps and applications. The motivational feature in composite terms is highlighted by the bases of words of Greek-Latin origin. The second group in terms of number is multi-part constructions that descriptively highlight the use of natural and physical factors of treatment. Adjectives/adverbs in attributive term combinations reflect specific properties of factors affecting the human body: radiatio infrarubra, English: infrared radiation. In polynomial terms, the components of which are nouns, the core term is the carrier of the term’s conceptual content. Nouns in indirect cases, combined with the main one, specify or clarify the concept. English physiotherapeutic terminology is characterized by abbreviations and acronyms. This is due to the desire to convey the necessary professional information as succinctly and economically as possible.

Вступ. Україна перебуває в умовах воєнного стану. Все частіше у медичному дискурсі звучать терміни “людина з порушеннями рухової функції, людина з інвалідністю”. Попри війну, українська медицина використовує не тільки вітчизняний досвід у реабілітації військових, але й широко застосовує інноваційні методи світових систем відновної медицини. Медичний тезаурус поповнюється новими термінами, як-от: телереабілітація, 3D-біопринтинг, терапія стовбуровими клітинами, екзоскелет.

Комплексна програма реабілітації на всіх її етапах неможлива без використання методів фізіотерапії. Тому результативність реабілітації значною мірою залежить від їхнього лікувально-профілактичного застосування. На часі є необхідність у поглибленому вивченні термінів фізіотерапії, способів їхнього творення.

Термінами фізичної реабілітації (фізичної терапії) у світовій медицині найбільше послуговуються практичні лікарі. Агбаяні Крістіна А. здійснила аналіз важливих та широко використовуваних термінів у реабілітаційних установах (Агбаяні, 2017: 11). Метод хіміопроменевої терапії з одночасною термічною для лікування раку прямої кишки у термінах фізіотерапії описав Хісанорі Шоджі (Шоджі та ін., 2018: 497). Група дослідників провела когнітивно-лінгвістичне тестування та нейровізуалізаційне дослідження порушення мовної функції як ефективний підхід до терапії афазії (грец. αφασία aphasia < грец. префікс α- без і φασις phasis висловлення, оніміння). Результати лікування засвідчують, що “персоналізація терапії є реальною метою в найближчому майбутньому” (Крістінссон та ін., 2023: 1068).

Вектор сучасних лінгвістичних досліджень термінів реабілітації спрямований на виявлення специфіки національних термінологічних систем. Так, порівняльний аналіз української та французької термінології фізичної реабілітації відображений у дисертації Ростислава Ковалю. Автор узагальнив трактування основних понять “фізична терапія”, “фізіотерапія”, “фізична та реабілітаційна медицина”, “реадаптація”, “абілітація” в українській та французькій мовах (Коваль, 2019). Поява програм віртуальної реальності, спрямованих на людей з інвалідністю, розширення робототехніки, за спостереженнями групи дослідників французької мови, здійснюють значний вплив на появу неологізмів у фізичній і медичній реабілітології (Помірко та ін., 2020: 46-47). У структурних моделях мультикомпонентних термінологічних одиниць англійської термінології фізіотерапії й ерготерапії виявляється значна частка термінів, що запозичені з медицини, психології й психотерапії, соціальної роботи, фізики та математики (Чумакова, 2020: 69).

Використання термінів фізіотерапії спостерігаємо у мовленні українських інженерів-практиків, які займаються конструюванням ультразвукових, магнітних, лазерних та комбінованих медичних приладів, що застосовуються як преформовані фізичні чинники лікування (Терещенко, Кулик, 2010: 160). Медичний дискурс лікарів будь-якого фаху насичений термінами фізіотерапії, наприклад, в лікуванні ускладнень ендодонтичних втручань у стоматології (Політун, Значкова & Головчанська, 2011: 15).

Серед лексикографічних джерел вирізняємо Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації (Мерзлікіна, Гузій, 2002); Dictionary of Physiotherapy (Портер, 2005); Glossar Kur, Heilbad, Rehabilitation/ Glossary Cure, Spa, Rehabilitation (Deutsch-Englisch, English-German) (Кіршнер та ін. 2009); Французько-український та українсько-французький словник термінології фізичної та реабілітаційної медицини (Помірко, Коваль & Романчук, Тиравська 2019); Термінологічний словник з фізичної терапії (Попович, Бондарчук & Владимірова, 2024).

У низці навчальних та навчально-методичних видань вітчизняних науковців репрезентований поняттєво-термінологічний апарат фізичної реабілітації і фізіотерапії, як-от: Медична та соціальна реабілітація (Сапункова та ін., 2018); Медична і соціальна реабілітація (Самойленко, Яковенко & Петряшев, 2018); Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії (Вакуленко, Клапчук & Вакуленко, 2019); Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії (Бакалюк, Вакуленко & Стельмах, Вакуленко, 2020); Фізична реабілітація засобами фізіотерапії (Богдановська, Кальонова,

2023). Перелічені укладачі навчальної літератури є практичними фахівцями з фізичної реабілітації і фізіотерапії. Їхні праці не зосереджені на лінгвістичному аналізі галузевої термінології.

У медичному дискурсі вживають поняття “фізична реабілітація”, те саме, що “фізична терапія” (англ. “physical therapy” (“physiotherapy”). Існує понад 187 трактувань поняття “реабілітація” (Ваде, 2021). Фізична реабілітація є частиною медичної і спрямована на відновлення здоров’я, усунення патологічного процесу, попередження ускладнень, відновлення або часткову компенсацію порушених функцій, протидію інвалідності (Мерзлікіна, Гузій, 2002). Фізична терапія трактується Законом України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я” як процес забезпечення розвитку, максимального відновлення та підтримання рухової і функціональної спроможності осіб з обмеженнями повсякденного функціонування або таких дій, у яких можуть виникнути такі обмеження (Закон України, 2021: ст. 1). Паралельно у медицині (українській, французькій (Коваль, 2019: 49) функціонує також термін “фізіотерапія”, який трактують як напрям медицини, що вивчає дію на організм людини штучно створених, природних, а також фізичних факторів і їх застосування з метою профілактики, лікування і реабілітації (Фармацевтична енциклопедія). Аналіз лексико-семантичних, структурних і етимологічних особливостей термінів фізіотерапії відображений опосередковано або фрагментарно.

Матеріал та методи дослідження. Мета – схарактеризувати словотвірний та етимологічний потенціал термінів фізіотерапії як складової фізичної реабілітації в аспекті дії фізичних чинників на організм людини. Для цього: відібрати з корпусу мікросистеми фізіотерапії терміни, які вживаються латинською та англійською мовами; описати способи творення термінів на позначення методів і засобів фізіотерапії; простежити етимологічні особливості термінологічних одиниць.

Фактичним матеріалом слугували 110 термінологічних одиниць, дібрані зі спеціалізованих словників (Мерзлікіна, Гузій, 2002; Петрух, Головка, 2015; Попович, Бондарчук & Владимірова, 2024; Боттомлі, 2012; Портер, 2005; Кіршнер, 2009), вітчизняних і європейських наукових статей, навчальних видань (Бакалюк та ін., 2020; Богдановська, Кальонова, 2020; Вакуленко та ін., 2019; Самойленко та ін., 2018; Сапункова та ін., 2018); інтернет-ресурсів (Фармацевтична енциклопедія; Online Etymology Dictionary; Dictionary. Cambridge; Physiopedia).

Використані методи дослідження: метод вибірки, словотворчого, структурно-семантичного, етимологічного аналізу.

Результати та обговорення. Поняття фізична реабілітація і фізіотерапія тісно пов'язані між собою. Проте кожна з них має свій об'єкт, мету й виконує різні завдання. У медичній практиці використовують основну дефініцію терміна “фізіотерапія” (від грец. *φύσις* *physis* природні властивості, природа + *θεραπεία* *therapeia* лікування), англ. *physiotherapy*, яка містить найістотніші ознаки визначуваного поняття: 1) галузь медицини, що вивчає дію на організм природних і преформованих фізичних чинників, їх застосування для лікування, реабілітації хворих, профілактики захворювань; 2) лікування фізичними (природними чинниками). Рідше у медичному дискурсі вживають синонім “фізіатрія” (грец. *φύσις* *physis* + грец. *ἰατρεία* *iatraia* лікування) (англ. *physiatry*). (Петрух, Головка, 2015: 836).

Термінологічна система фізіотерапії відображає загальні принципи творення термінів. Поповнення словникового складу відбувається за рахунок використання багатого словотворчого потенціалу грецької і латинської мов. З'являються нові іменники, прикметники, дієприкметники та похідні від них. Кожен новий термін “входить до того чи іншого лексико-семантичного чи тематичного угруповання” (Пономаренко, 2017: 120), як-от: лат. *chemiotherapia*, *magnetotherapia*, *thermotherapia* (англ. *chemiotherapy*, *magnetotherapy*, *thermotherapy*). За своїм складом терміносистема є нерівнорядною, тобто гетерогенною й презентована дериватами, словотвірні процеси яких базуються на різних засобах і способах творення термінів. У нашому дослідженні виокремлюємо: прості похідні, складні терміни, терміносполучення, аббревіатури й акроніми.

Прості похідні терміни, утворені суфіксальним способом:

– лат. *galvanisatio* < *galvani* + лат. суф. *-tio* (основа супіна (-t- + -io) на позначення процесуальної дії), утворений від основи епоніма Гальвані Луїджі (*Galvani Luigi*, 1737-1798), італійського лікаря, анатома, фізіолога, фізика; (вважають одним із засновників електрофізіології та вчення про електрику), англ. *galvanisation* – лікування гальванічним струмом.

– лат. *darsonvalisatio* < *d'Arsonval* + лат. суф. *-tio*↑, утворений приєднанням до основи прізвища французького фізика та фізіотерапевта Жака-Арсена д'Арсонваля (*d'Arsonval Jacques-Arsène*, 1851-1940), англ. *darsonvalization* – метод лікування, основним чинником якого є змінний імпульсний високочастотний струм.

– лат. *franklinisatio* < *franklin* + лат. суф. *-tio*↑, названий на честь Франкліна Бенджаміна (*Franklin Benjamin* – один із засновників США, здійснив відкриття в галузі електрики, 1706-1790), англ. *franklinization* – застосування постійного

електричного поля при лікуванні функціональних захворювань нервової системи.

Складні терміни, утворені способом осново-складання. Аналіз термінів засвідчує його високу продуктивність. За звичай – це немотивовані (непохідні) основи, у яких не виділяються словотвірні афікси. Основа постає носієм лексичного значення терміна (Загнітко, 2020: 516), має достатню функціональну, структурну й семантичну стабільність (Пономаренко, 2017: 43). Складні терміни характеризуються наявністю складної словотвірної основи.

У значній кількості термінів, утворених шляхом осново-складання, твірною (мотивувальною) основою виступає грецький іменник *θεραπεία* лікування, який займає у складі похідного терміна позицію кінцевого компонента. Елементами складних термінів є основи іменників грецького, рідше латинського походження. Поеднується твірна основа за допомогою єднального інтерфікса -o-. Композитні утворення можуть об'єднувати дві і більше основ:

– *phototherapy* < грец. *φως*, *φωτός* світло + *θεραπεία*↑ англ. *phototherapy* – лікування світловими променями різної концентрації або з певною довжиною хвиль;

– *barotherapy* < грец. *βάρος* тиск + *θεραπεία*↑ англ. *barotherapy* – метод лікування стиснутим повітрям (киснем, газовими сумішами) в барокамері;

– *pelotherapy* < грец. *πηλός* глина, грязь + *θεραπεία*↑ англ. *pelotherapy* – метод теплової терапії: лікування грязьовими обгортаннями й аплікаціями;

– *aëroionotherapy* < грец. *αήρ*, *αέρος* повітря + грец. *ἰών* (який йде) від *εἶμι* ходити + *θεραπεία*↑ англ. *aeroionotherapy* – лікувальне застосування іонізованого повітря;

– *hydrokinesotherapy* < грец. *ὑδωρ* вода + грец. *κίνησις* 1) рух; 2) активні і пасивні вправи + *θεραπεία*↑ англ. *Hydrokinesis therapy* – фізіотерапія у воді, яка покращує рухливість суглобів і сприяє відновленню тону м'язів.

– *amplipulsotherapy* < лат. *ampliāre* збільшувати + лат. *pellere pp. pulsus* вдаряти + *θεραπεία*↑ англ. *amplipulsotherapy* – метод електролікування під дією модульованого синусоїдного струму звукової частоти, імпульси якого стимулюють нейром'язову передачу.

Термін *therapy* відтворює родові поняття, класифікує терміни за значенням “лікування”. Греко-латинські компоненти термінів, основи яких виступають початковими елементами у композиціях, виконують видову функцію уточнення, розрізнення факторів лікування.

Терміни з іншими твірними основами утворюють дво- і трикомпонентні структури:

– *electrosómnus* < *electr(o)*- грец. *ἤλεκτρον* бурштин (оскільки в бурштині тертям можна одержати електричний заряд; частина складних слів, що означає належність до електрики) – переміщення заряджених частинок у розчині під дією зовнішнього електричного поля + лат. *sómnus* сон, англ. *electrosleep* – сон, викликаний слабким імпульсивним електричним струмом низької частоти; метод лікування нервової системи;

– *ultraphonophoresis* < лат. прислівник *ultra*- по той бік, далі, понад (частина слова, що позначає над, крайній, за межами) + *phon(o)-* < грец. *φωνή* звук + грец. *phoresis* + грец. < *φορέω* носити, англ. *ultraphonophoresis* – поєднання впливу ультразвуку й лікарських форм.

Словоскладання як спосіб словотворення менш поширений у термінології фізіотерапії. Похідні складні терміни утворюються шляхом поєднання окремих термінів без інтерфіксів. Морфемний склад компонентів складного похідного терміна залишається без змін. У таких термінів зазвичай поєднуються два самостійних терміна.

– *electrophoresis-inductothermia*, *electrophoresis* < грец. *electr(o)*-↑ + грец. *φορέω*↑, *inductothermia* < лат. *inducto-* < *in-dúcere*, pp. *inductus* (означає дія, збудження, індукція) + грец. < *-thermia* *θέρμη* (означає тепло, жар), англ. *Electrophoresis-inductothermy*, *inductothermophoresis* – поєднання лікувального електрофорезу з індуктотермією. Термін вживають на позначення паралельної сумісності чинників лікування.

Особливе місце займають складні терміни, в яких у препозиції використана аббревіатура, у постпозиції іменник – носій поняттєвого значення, як-от:

– *laser-radiatio* – англ. *laser* (ініціальне скорочення англійського словосполучення *Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation* – посилення світла вимушеним випромінюванням) та лат. *radiatio*↑ англ. *laser-radiation* – лазерне випромінювання, низько енергетичний потік лазерного світла, який застосовують для лікування очей;

– англ. *TECAR Therapy*, *TECAR* < ісп. *Transferencia Electrica Capacitiva Resistiva*, Ємнісне резистивне електричне перенесення, *Therapy* ↑ – укр. *Текар-терапія* (ендотермічна терапія), *TECAR Therapy* – ефективна технологія, що стимулює процеси регенерації та відновлення м'язів, сухожилля, зв'язок і фасціальної тканини (Фасахова, 2022: 51).

Абревіація. Нерідко у вітчизняних і зарубіжних наукових статтях медичні спеціалісти застосовують аббревіатури та акроніми. Це пов'язано з намаганням у скороченій формі максимально економними засобами передати потрібну фахову інформацію.

– англ. *laser*↑ – пристрій для генерування або підсилення монохроматичного світла, ефективно застосовується у терапії;

– англ. TMS (*Transcranial magnetic stimulation*), лат. *magnetostimulatio transcraniális*; *magnetic* < грец. *μάγνης* *magnēs* магніт, *stimulation* < лат. *stimulāre* колоти, збуджувати, спонукати, < лат. *stimulus* підштовхувати, спонукати, англ. *magnetic* – транскраніальна магнітна стимуляція (TMC) – метод, що дозволяє неінвазивно стимулювати кору головного мозку за допомогою коротких магнітних імпульсів (Фасахова, 2022: 49).

– англ. *UHF* (*ultra-high frequency*), лат. прислівник *ultra*-↑ (крайній, за межами), англ. *frequency* < лат. *frequentia* частота < лат. прислівник *frequens* часто, багаторазово, англ. *UHF* – надвисока частота (Чен та ін., 2024);

– англ. *IFT* (*Interferential therapy*), *Interferential* < лат. *interferens* < лат. дієслово *inter-ferire* (взаємне підсилення або ослаблення хвиль під час накладання їх одна на одну) – лікування імпульсами змінного струму двох різних частот;

– англ. *PT* (*physiotherapy / physical therapy*, *physiotherapist / physical therapist*) – фізіотерапія/лікувальна фізкультура, фізіотерапевт (Боттомлі та ін., 2012).

Терміносполучення. Лікувальну дію на організм людини у фізіотерапії здійснюють природні і штучно отримані фізичні чинники. Частина термінів фізіотерапії на позначення електролікувальних методів представлена двокомпонентними конструкціями. В атрибутивних терміносполученнях прикметники відображають специфічні особливості: частоту та амплітуду коливань, напрямок, глибину впливу хвиль на організм людини.

– *therapia microundulata*, *θεραπεία*↑ + лат. *microundulata* < грец. *μικρός* *mikros* + лат. *undulatus* хвилеподібний, англ. *microwave therapy*, *microkymatotherapy* – терапія мікрохвильова, лікування електромагнітними хвилями;

– *currens impulsivus*, лат. *currens*, дієприкметник теперішнього часу, лат. *currere* бігти + лат. *impulsivus* < лат. *impellere* pp. *impulsus* вдавати, буми, англ. *impulsive current* – імпульсивний струм, постійний, за напрямком перервний у вигляді окремих імпульсів;

– *radiatio infrarubra*, лат. *radiatio* сяйво, блиск від лат. дієслова *radiare* випромінювати + лат. *infrarubrus* < лат. *infra* під, внизу + *rubrus* червоний, англ. *infrared radiation* – випромінювання інфрачервоне, оптичне випромінювання, яке глибоко проникає в тканини організму й прогріває всю товщу шкіри й частково підшкірну жирову клітковину.

Окрім двоскладових прикметникових терміносполучень для позначення методик терапії,

процедур вживаються термінологічні одиниці, компонентами яких виступають іменники. Стрижневий термін є носієм поняттєвого змісту терміносполуки. Іменники у непрямих відмінках, що поєднуються з головним, конкретизують або деталізують поняття. Такі сполуки менш уживані. У структурному плані є дво- і багатокомпонентними. Наведемо приклади простих двослівних терміносполучень:

– *(ir)radiatio thoracis*, лат. *(ir)radiatio* < лат. дієслово *ir-radiare* осяяти, *thoracis* < грец. *θώραξ* обладунок (нагрудний), панцир, броня, англ. *chest radiation* – опромінювання грудної клітки;

– *methódica stratificationis*, *methódica* < грец. *μέθοδος* *methodos*, методика, прийом – сукупність взаємопов'язаних способів і прийомів доцільного проведення будь-якої роботи, *stratificationis* < лат. *stratum* шар, англ. *methods* (technique) of stratification – при парафінолікуванні: метод нашарування для швидкого нанесення пензлем на шкіру.

Висновки. Дані здійсненого аналізу дозволяють зробити такі висновки.

Терміни мікросистеми фізіотерапії як складової фізичної реабілітації мають значний словотвірний потенціал. Словотвірні характеристики фізіотерапевтичних термінів указують на застосування всіх способів, наявних у латинській та англійських мовах: морфологічний, основоскладання, словоскладання, аббревіація, словосполучення. Найпродуктивніший спосіб – основоскладання, який уможливило концентровано висвітлювати одночасно неоднакові ознаки позначуваного об'єкта. Найбільшу групу становлять двокомпонентні композитні одиниці, твірною основою яких є грецький іменник *θεραπεία*. Друга група – багаточленні терміносполучення, які здатні описово передавати складні термінологічні поняття. Акроніми та аббревіатури більш характерні для англійської мікросистеми фізіотерапії. Словоскладання – менш продуктивний спосіб творення. Греко-латинські компоненти пояснюють, конкретизують зміст терміна, вирізняють властивості на позначення одних природних чинників лікування з-поміж інших.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у висвітленні синтактико-структурних особливостей термінів фізіотерапії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бакалюк, Т.Г., Вакуленко, Л.О. & Стельмах, Г.О., Вакуленко, Д.В. (2020). Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії (у схемах, алгоритмах, рисунках, таблицях) : навч. посіб. / Тернопіль : Укрмедкнига. 123 с.
2. Богдановська, Н.В., Кальонова, І.В. (2020). Фізична реабілітація засобами фізіотерапії / Суми : Вид. “Університетська книга”. 328 с.
3. Вакуленко, Л.О., Клапчук, В.В. & Вакуленко, Д.В. (2019). Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник. Тернопіль, ТДМУ. 372 с.
4. Загнітко, А. (2020). Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ. Х, 920 с.
5. Закон України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я” (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>
6. Коваль, Р.С. (2019). Терміни на позначення понять фізичної і медичної реабілітації у французькій та українській мовах: дис. к. філол. наук: 10.02.17. Львів. Україна. 215 с.
7. Медична та соціальна реабілітація : навч.-мет. посіб. (Сапункова, С.С., Піц, Л.О., Гутницька, А.Ф. та ін. (2018). Київ : ВСВ “Медицина”. 280 с.
8. Мерзлікіна, О.А., Гузій, О.В. (2002). Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації. Львів : Вид. ЛНУ ім. І. Франка. 48 с.
9. Петрух, Л.І., & Головка, І. М. (2015). Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник: А-Я. Київ : ВСВ “Медицина”. 968 с.
10. Політун, А.М., Значкова, О.А., & Головачанська, О.Д. (2011). Фізіотерапевтичні методи в комплексному лікуванні ускладнень ендодонтичних втручань (Physiotherapy in a Treatment of Complications of the Endodontic Surgery). *Новини стоматології*, 3 (68), 14–18.
11. Помірко, Р.С., Коваль, Р.С., Романчук, О.В., & Тиравська, О.І. (2019). Французько-український та українсько-французький словник термінології фізичної та реабілітаційної медицини. Львів: ТОВ “Галицька видавнича спілка”, 236 с.
12. Пономаренко, С. (2017). Сучасна українська мова : Морфеміка. Дериватологія. Морфологія : навчальний посібник / відп. ред. О. В. Крутоголова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 300 с.
13. Попович, Д. В., Бондарчук, В.І., & Владимиrowa Н.І. (2024). Термінологічний словник з фізичної терапії. Тернопільський нац. мед. ун-т імені І.Я. Горбачевського МОЗ України. Тернопіль : ТНМУ : Укрмедкнига. 75 с.
14. Самойленко, В.Б., Яковенко, Н.П., & Петряшев, І.О. (2018). та ін. Медична і соціальна реабілітація : підручник 2-е ви., переробл. і доповн. Київ : ВСВ “Медицина”. 464 с.
15. Терещенко, М.Ф., & Кулик, З.В. (2010). Багатофункціональні фізіотерапевтичні апарати комплексної дії. Вісник НТУУ “КПІ”. Серія Приладобудування. Вип. 40. С. 159–165.
16. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/380/fizioterapiya>

17. Фасахова, С.М, & Горошко, В.І. (2022). Сучасні напрямки фізіотерапевтичного лікування. *Медична реабілітація. Клінічна та профілактична медицина*, 3(21), 48–54. [https://doi.org/10.31612/2616-4868.3\(21\).2022.07](https://doi.org/10.31612/2616-4868.3(21).2022.07)
18. Agbayani, K. A. (2017). Language of rehabilitation. In M. A. Budd, S. Hough, S. T. Wegener, & W. Stiers (Eds.), *Practical psychology in medical rehabilitation* (pp. 11–16). Springer International Publishing/Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-319-34034-0_2
19. Bottomley, Jennifer (2012). Quick Reference Dictionary for Physical Therapy. 3rd Edition. New York. 678 p. <https://doi.org/10.4324/9781003526193>
20. Chen, S.H., Lin, Y.W., Tseng, W.L., Lin, W.T., Lin, S.C., & Hsueh, Y.Y. (2024). Ultrahigh frequency transcutaneous electrical nerve stimulation for neuropathic pain alleviation and neuromodulation. *Neurotherapeutics*. Apr; 21(3):e00336. doi: 10.1016/j.neurot.2024.e00336. Epub Feb 16. PMID: 38368171; PMCID: PMC10943071.
21. Chumakova, K.O. (2020). Ways of term formation in the fields of physical therapy and ergotherapy. “*South Archive*” (*Philological Sciences*). Issue LXXXIII. P. 67–70. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2020-83-13>
22. Dictionary. Cambridge. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/physiotherapy>
23. Kirschner, C. (2009). Glossar Kur, Heilbad, Rehabilitation\Glossary Cure, Spa, Rehabilitation (Deutsch-Englisch, English-German) Edited by: European Spas Association. 352 s.
24. Kristinsson, S., Basilakos, A., & Den Ouden, D.B., Cassarly, C., Spell, L.A., Bonilha, L., Rorden, C., Hillis, A.E., Hickok, G., Johnson, L., Busby, N., Walker, G.M., McLain, A., & Fridriksson, J. (2023). Predicting Outcomes of Language Rehabilitation: Prognostic Factors for Immediate and Long-Term Outcomes After Aphasia Therapy (Article). *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. Volume 66, Issue 3. Pages 1068–1084.
25. Online Etymology Dictionary. URL: <https://www.etymonline.com/>
26. Physiopedia. URL: https://www.physio-pedia.com/Tecar_Therapy_in_Physiotherapy:_A_New_Frontier_in_Healing
27. Pomirko, R., Koval, R., Romanchuk, O., Danylevych, M., & Cherkhava, O. (2020). Neologisms of physical and rehabilitation medicine terminology in French = Les neologismes en français de la medecine physique et de readaptation. *XLinguae*. Vol. 13, is 1. P. 37–49. <https://doi:10.18355/XL.2020.13.01.03>
28. Porter, S. (2005). Dictionary of Physiotherapy. Butterworth-Heinemann. 414 p.
29. Shoji, H., Motegi, M., Osawa, K., Asao, T., Kuwano, H., Takahashi, T., & Ogoshi, K. (2018). The first thermic treatment predicts following chemoradiation response with concurrent thermal therapy for the treatment of rectal cancer. *Oncol Lett*. Jul. 16(1), 497–504. doi: 10.3892/ol.2018.8630. Epub 2018 May 4. PMID: 29928438; PMCID: PMC6006393.
30. Wade, D.T. (2021). Defining rehabilitation: An exploration of why it is attempted, and why it will always fail. *Clin Rehabil*. Dec; 35(12), 1650–1656. doi: 10.1177/02692155211028018. Epub Jun 28. PMID: 34182808; PMCID: PMC8552408.

Отримано: 20.01.2025
 Прийнято: 12.02.2025